

Näytteenotto varotoimihuoneessa

Ajantasaiset infektioiden torjuntaohjeet löytyvät hyvinvointialueen Intra-netistä:
<https://intra.hyvaep.fi/tyon-tueksi/ohjeet/infektio-ohjeet/>

Yleiset ohjeet

Kaikkia näytteitä käsitellään tartuntavaarallisina. Kertakäyttökäsineitä käytetään hygieniaohteiden mukaan aina näytteenottotyössä (myös ilman erityisiä varotoimia). Käsineiden käytön lisäksi tulee huolehtia hyvästä käsihygieniasta sekä näytteenoton aseptiikasta. Näyteputkien pinnoilta tulee pyyhkiä mahdolliset eritetahrat näytteenoton jälkeen ja varmistaa, että näyteastian kansi/korkki on tiiviisti kiinni ennen tarrojen kiinnitystä.

Näytteenottokärry jätetään huoneen ulkopuolelle ja tarvittavat välineet kerätään kertakäyttöiseen kaarimaljaan. Mobiilinäytteenottopuhelinta tai tulostinta ei viedä varotoimihuoneeseen, vaan tarrat tulostetaan huoneen ulkopuolella. Potilaan henkilötunnus ja nimi otetaan tarrassa mukaan potilashuoneeseen (esim. putkitarrojen hallintotarra). Pue tarvittavat suojaimet huoneen ulkopuolella tai huoneen välitilassa.

Suojainten käytön suhteen toimitaan aina huoneen yhteydessä olevan varotoimikortin ohjeen mukaan, sekä tarvittaessa hoitohenkilökunnan antaman ohjeistuksen mukaan.

Suojainten tarkoituksena on suojata potilasta ja työntekijää mikrobikontaminaatiolta. Suojaimet valitaan aina käyttötarkoituksen mukaan riippuen hoitotilanteesta ja suojaustarpeesta. Suojaimet ovat aina potilas- ja toimenpidekohtaisia. Suojakäsineet ovat lisäksi työvaihekohtaisia. Suojaimet riisutaan välittömästi käytön jälkeen ja laitetaan suoraan roskeisiin. Kätet desinfioidaan aina ennen suojainten pukemista ja niiden riisumisen jälkeen. Vatsatautipotilaan näytteenoton jälkeen/tarvittaessa lisäksi käsien saippuavesipesu sekä käsidesinfektio suojainten riisumisen jälkeen.

Tarvittavat suojaimet

Suojavarotoimet: suojakäsineet, kirurginen suu-nenäsuojus, suojaesiliina lähihoidossa. Suojaimet puetaan ja riisutaan huoneessa tai sulkuutilassa.

Kosketusvarotoimet: suojakäsineet, suojaesiliina tai -takki lähihoidossa ja kirurginen suu-nenäsuojus, jos vaara roiskeista. Suojaimet puetaan ja riisutaan huoneessa tai sulkuutilassa.

Vatsatautipotilaan näytteenotossa käytetään kaikkia suojaimia. Suojaimet puetaan huoneen ulkopuolella ja riisutaan potilashuoneessa.

Ilmavarotoimet: aina FFP3-hengityksensuojain ja suojakäsineet. Muita suojaimia käytetään, mikäli on vaara eriteroiskeista. Suojaimet puetaan ja riisutaan huoneen ulkopuolella tai sulkuutilassa.

Pisaravarotoimet: aina näytteenotossa kirurginen suu-nenäsuojus sekä suojakäsineet, muita suojaimia käytetään, jos on vaara eriteroiskeista. Aerosoleja tuottavissa toimenpiteissä FFP3-hengityksensuojain esimerkiksi, jos potilaalla on muu

---

	hengitysapulaite kuin happiviikset tai happimaski. Suojaimet puetaan ja riisutaan huoneessa tai sulkuutilassa.
Suojainten pukeminen	Suojaimet puetaan ylhäältä alaspäin: 1. Desinfioi kädet ja pue kasvoille tiiviisti suu-nenäsuojus/hengityksensuojain ja tarvittaessa visiiri 2. Desinfioi kädet ja pue essu tai hihallinen suojatakki 3. Desinfioi kädet ja pue käsineet potilaan läheisyydessä aseptiikka huomioiden.
Suojainten riisuminen	Suojaimet riisutaan alhaalta ylöspäin: 1. Riisu samaan aikaan essu/suojatakki ja suojakäsineet ja desinfioi kädet. 2. Poista visiiri ja kirurginen suu-nenäsuojus/hengityksensuojain kasvoilta ja desinfioi kädet. Tarvittaessa saippuavesipesu, jonka jälkeen käsien desinfektio.
Näytteenotto ja näytteiden käsittely	Välineitä ei saa laskea suoraan potilashuoneen pinnoille. Käytä aina alustana kaarimaljaa tai suojaliinaa. Tunnista potilas ja ota näytteet. Älä tarroita putkia vielä. Jätä neula potilashuoneessa tai sulkuutilassa olevaan särnäisjäteastiaan ja muut jätteet huoneen roska-astiaan. Tuo huoneesta ulos vain näyteputket kertakäyttöastiassa. Mikäli särnäisjäteastia on täytynyt tai sitä ei ole huoneessa, neulaa ei saa jättää potilashuoneeseen tai sulkuutilaan, vaan se hävitetään näytteenottokärryn särnäisjäteastiaan. Desinfioi kädet. Pue suojakäsineet ja pyyhi näyteputket pintadesinfektioliinoilla ja tarroita putket. Desinfioi kädet.
Vastuhenkilö	Osastonhoitaja
Korvaa ohjeen	Näytteenottotoiminta eristys huoneessa 1.2
Muutokset	